

Daňová evidence

Jan Neckář

BV503K Bilanční právo

12. 11. 2021

Vymezení daňové evidence

- Navazuje na jednoduché účetnictví (zrušeno v roce 2004, byť v roce 2016 ve specifických případech obnoveno)
- Zajišťuje zjištění (dílčího) základu daně z příjmů fyzických osob
- Daňová evidence X evidence daní!
- Obsahuje údaje o příjmech a výdajích a dále pak údaje o majetku a závazcích.
- Jde v podstatě velmi zjednodušenou a zredukovanou formou účetnictví, ALE o účetnictví v pravém slova smyslu se ale nejedná.

Rozdíl mezi účetnictvím a DE

□ DE: rozdíl mezi příjmy a výdaji

- Příjmy = přijaté peníze v pokladně nebo na bankovním účtu, případně jiná protihodnota (nepeněžní příjem)
- Výdaje = úbytek finančních prostředků v pokladně nebo na bankovním účtu
- Rozhodující je okamžik zaplacení (zápočet je forma úhrady!)

□ ÚČTO: rozdíl mezi výnosy a náklady

- Základ daně = výsledek hospodaření, tj. rozdíl mezi výnosy a náklady upravený o odpočitatelné a připočitatelné položky určené ZDP
- Výnosy vyjádřené v Kč
- Rozhodující není okamžik zaplacení, ale výnos (nárok) nebo náklad

Vedení DE a DPH

- Plátce DPH nemusí vždy vést účetnictví
- V rámci DE musí být přehledně vymezeno, jaká plnění byla poskytnuta s jakou sazbou daně
- Požadavek evidence vydaných daňových dokladů (zjednodušených daňových dokladů) – číslo dokladu...
- Zvláštní povinnosti stanoví ZDPH (archivace dokladů, náležitosti dokladů, ...)

Subjekty vedoucí daňovou evidenci

- Určena pro všechny podnikající FO, které nevedou účetnictví
- Nemusí být vedena, pokud podnikající FO uplatňuje výdaje procentem (paušální výdaje)
 - Povinnost vést pouze evidenci zdanitelných příjmů
- DE je vedena fyzickými osobami, které
 - Nejsou účetní jednotkou
 - Obrat nepřekročil za minulý kalendářní rok 25 mil. Kč
 - Nejsou účastníkem sdružení
 - Nejsou zapsány v obchodním rejstříku
- Podnikající FO mohou dobrovolně vést účetnictví -> pak nemusí vést daňovou evidenci

Forma vedení DE

- Není přesně stanovena forma, jen náležitosti
- Zákonné vymezení v § 7b zákona o daních z příjmů
- Lze vést elektronicky i písemně (účetní programy, excel, papírový sešit...)

- DE obsahuje
 - údaje o příjmech a výdajích (peněžní evidence) v členění potřebném pro zjištění základu daně, a
 - údaje o majetku a dlužích.

- Pro vymezení složek majetku se použijí předpisy o účetnictví
- Přesná forma se odvíjí od složek obchodního majetku

Vedení DE

- Vedena za účelem zjištění základu daně = daňový subjekt by ji měl vést tak, aby byl schopen prokázat svá tvrzení v daňovém řízení
- Vnitřní členění příjmů (zdanitelné x příjmy, jež nejsou předmětem daně x příjmy od daně osvobozené)
- Vnitřní členění výdajů (daňově účinné x daňově neúčinné)
- Evidence může být dle uvážení rozšířena
 - Např. evidence zvláště příjmů přes pokladnu a přes bankovní účet

Položky DE

Daňové příjmy	Nedaňové příjmy
Všechny tržby	Osobní vklady
Náhrady od pojišťoven	Přijaté dotace
Přijaté zálohy	Úvěry
Daňové výdaje	Nedaňové výdaje
Nákup materiálu	Splátky úvěru
Úrok z úvěru	Výběry pro osobní spotřebu
Bankovní poplatky	Nákup dlouhodobého majetku
Zaplacené zálohy	Odvod DPH
mzdy	Reprezentace
Zdravotní a sociální pojištění placené za zamnce	Dary
Provozní režie (kanc. potřeby, cestovné, nájem...)	...

Obsah DE podnikatelů

- deník příjmů a výdajů,
- knihu pohledávek a závazků,
- karty dlouhodobého majetku,
- karty zásob,
- karty rezerv,
- karty pro zapisování nepeněžních transakcí,
- mzdovou evidenci,
- pokladní knihu,
- evidenci stálých plateb,
- knihu jízd

Evidence příjmů a výdajů

- Hlavní součást DE
- Zápisy se provádí v deníku příjmů a výdajů
- Zachycují se peněžní příjmy a výdaje, tj. skutečné platby a dále i nepeněžní transakce snižující rozdíl mezi příjmy a výdaji
 - Zápočty
 - Prominutí dluhu (x sleva)

Kniha pohledávek a závazků

- Podává přehled o tom, kdo a kolik dluží podnikateli a kolik dluží podnikatel a komu
- Podrobnost se odvíjí od rozsahu a složitosti podnikatelské činnosti
- Zapisuje se vždy, pokud dochází ke vzniku, změně nebo zániku pohledávek a závazků

Karty dlouhodobého majetku

- Rozlišujeme majetek hmotný x nehmotný x finanční
- Nehmotný majetek vymezen ZÚČTO, Vyhláškou č. 500/2002 Sb. A ČUS, patří sem i technické zhodnocení
- Hmotný majetek vymezen ZDP – movité věci přesahující stanovenou hodnotu a dobu použitelnosti delší než 1 rok
- Každý majetek má svoji kartu obsahující
 - název nebo popis dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku a drobného dlouhodobého nehmotného majetku, popř. číselné označení,
 - ocenění majetku; pokud byl majetek pořízen zcela nebo zčásti z dotace nebo z peněžního daru, uvede se i výše a druh finančního zdroje,
 - datum a způsob pořízení (nabytí vlastnického práva),
 - způsob využití majetku v členění podle druhu činností účetní jednotky,

Karty dlouhodobého majetku

- Každý majetek má svoji kartu obsahující (- pokračování)
 - datum uvedení do užívání - v případě dlouhodobého nehmotného a dlouhodobého hmotného majetku, zejména pořizovaného postupně (např. u staveb a budov pořizovaných výstavbou),
 - údaje o zvoleném způsobu daňových odpisů dlouhodobého hmotného majetku,
 - částky daňových odpisů za zdaňovací období a zůstatková cena po odpočtu daňových odpisů,
 - zřízené zástavní právo, věcné břemeno, popř. jiné závazky váznoucí na majetku,
 - datum a způsob vyřazení,
 - ostatní údaje nutné pro identifikaci majetku.

Hmotný majetek

- Odpisy totožně jako v ÚČTO
- Pozor na správné zařazení
- Odpisy i technického zhodnocení (x opravy = výdaj)

Evidence zásob

- Bez ohledu na způsob nabytí jsou sledovány v knize zásob (na kartách zásob)
- K datu inventarizace je nutné určit a prokázat stav zásob a ocenit je
- Způsob záznamů musí být srozumitelně popsán a zaveden do účetních písemností
- Na kartách zásob se eviduje i majetek v nižší pořizovací hodnotě než hmotný majetek, jehož doba použitelnosti je delší než 1 rok (označení drobný hmotný majetek)

Karty rezerv

- Dle zákona č. 593/1992 Sb., o rezervách, ve znění pozdějších předpisů
- Účetní rezervy či opravné položky nelze tvořit
- Přípustná je tvorba rezervy na opravy hmotného majetku, pěstební činnost, případně jiné (dle zákona)
- Výše rezervy musí být prokazatelná (může se v čase měnit)
- Rezervy se v peněžním deníku nezachycují, uplatní se až v DAP DPFO
- Rezervu nelze tvořit k pohledávkám (není důvod)

Inventarizace

- Znamená porovnání skutečného stavu a majetku se stavem majetku a závazků vedeného v daňové evidenci.
- Podle ZDP **musí** podnikatel zjistit skutečný stav zásob, hmotného majetku, pohledávek a závazků jednou v roce – tj. poslední den zdaňovacího období.
- Inventura
 - peněžního deníku
 - stav neuhrazených pohledávek a závazků
 - stav majetku v knihách
 - stav v ostatních knihách
 - přepočítání cizí měny na českou

Daňové kontroly

- DK na DPFO u podnikajících osob
- Důkazní břemeno – FO unese předložením povinných evidencí (=DE včetně inventur atd.)
- Správce daně rozporuje soulad předložených evidencí se skutečností (postačí pochybnosti)
- Zcela běžná „udání“ na konkurenci
- Specifika výkonu činnosti (drobný prodej x knihy do školek x malíř)

Děkuji za pozornost!